

Catalunya Artística

AVE MARIA.—CUADRO D'EN **Sebastiá Junyent.**

15 céntims.

Jochs Florals... poétichs

y Jochs Florals de Canprosa

II

Juraria que l'intenció d'en Russiñol no era, ni ha sigut may atacar l'institució en sí. Lo qu' ell volia, era sols posar de manifest la ridiculesa en que han caygut els Jochs Florals, al degenerar en festas, que de tot tenen, menos de poéticas.

Confessém que en el fondo en Russiñol té rahó y que ha sigut absolutament impolítica l'actitut dels catalanistas al protestar indignats contra la sátira en la forma que ho han fet. Las agrupacions políticas no deuen deixarse portar per aquells sentimentalismes que fan veure ab bons ulls tot lo que pertany al partit, sino que fredament han de sapiguer conèixer lo que en sí portin de ridícol y anticuat y no volguer defensar á peu y á caball, si algú ho ataca, lo accesorí y digne de crítica, com si s' tractés de principis fonamentals.

Lo qu' han aconseguít ab la seva actitut imperant, es donar á la sátira un valor que en realitat no té y que 'ls seus adversaris, generalisantla, l'hagin presentada com una crítica del catalanisme, sent aixís que va sols contra una manifestació,—mes ben dit,—contra una tradició, mes ó menos séria, mes ó menos ben conservada, que res té que veure ab el modern autonomisme polítich.

Per aquesta rahó creyém que no están justificats els xiulets dels catalanistas, ni els aplausos dels seus contraris. Uns y altres s' han deixat portar de la passió política, han fet creixe la trascendencia de l' obra pe'ls seus fins y tots han estat exagerats.

Y lo més trist de tot es que ningú ha vist l' obra artística, sino á vesllum de la seva convenencia política. Fá pena veure com actualment á Barcelona las lluytas de partit ho absorveixen tot: l' Art, la moral, tot, tot, queda

subjecte á l' interés secundari del partit, esterilissant moltas iniciativas generosas.

Esperém qu' aquesta exasperació morbosa passarà, perque si no passa, no farém res sério ni sólit.

Hém dit qu' en Russiñol tenia rahó en el fondo: créch qu' aixó no necessita confirmació: massa que 'ns la donan el seguit de ratillas desiguals premiadas en molts Jochs Florals de Canprosa. Pero si en el fondo té rahó, creyém que la forma en que ha donat al públich la seva crítica, es desgraciada y sobre tot immoral.

En primer lloch:—En qué l' interessan á 'n el públich las petitesas y ridícols que 'l senyor Russiñol treu á la vergonya? Si 'ls poetas casuláns que ridiculisa tinguessin alguna influencia sobre la massa del públich, hauria fet bona obra trencant els falsos ídols. Per desgracia nostra, no sols els dolents, sino que ni 'ls bons poetas logran vencer l' indiferencia del poble.

Qué s' ha proposat donchs en Russiñol ab la seva obra? Fer una estona de brometa, riure á l' esquena de quatre infelissos, trayentlos al sol llurs ridicolesas inofensivas.

Fí migrat, indigne del teatro y del Art, del que en Russiñol pretén ésser adorador devotíssim.

Y si fos sols aixó, podria dispensarse com un esplay del artista en un moment de repós, entre treballs més sérios. Pero la brometa d'en Russiñol, feta ab una inconciencia absoluta, es malsana, immoral.

L' Art, té d' ésser, escencialment educador: ja per la bellesa sola, ja pe'ls principis morals á que dongui forma. La llevar que l' artista sembri en els esprits, han d' ésser els gèrmens fecondants que provoquin el seu enlayrament. Es aquest l' efecte qu' han de produhir *Els Jochs Florals de Canprosa*, en la massa inculta del públich? Ben al contrari.

Tots sabem el concepte que té 'l poble dels poetas. Per ell, poeta y ridícol, son sinónims. El poble veu en l' escriptor, un homé inútil que no treballa, un gandul que vol viure ab l' esquena dreta, un somia-truytas, barreja de Noy-de-Tona y Girona-pobre. ¿En quin sentit modificará l' obra d'en Russiñol aquest concepte? Afirmant encara més el despreci á 'n el poeta, qu' es el que ha d' educar y enlayrar l' esprit del poble.

Aquest no distingirá entre bons y dolents: tot el que fassi versos será á 'n els seus ulls un

Coca y Ponsóm y de la rebentada general no se'n salvará més que en Russiñol, l' autor de la sátira.

Aquest serà 'l resultat de la seva obra; resultat depriment y embrutidor. Créguim en Russiñol: ha sigut una veritable cayguda lo haver portat aquest tema á la escena. Aixó era bó per un article de revista: y estich segur que si s' hagués donat compte de la seva transcendencia,—no respecte als interessos d' un partit polítich, més ó menos respectable, sino devant dels eterns y universals de l' Art,—s' hauria guardat la seva brometa pera desenrotllarla entre quatre amichs ab prou criteri pera fer las distincions necessarias y no devant de tot un poble, desgraciadament prou incult, per' incloure en bloch tots els poetas dintre 'l ridícol que sols pretenia tirar sobre 'ls dolents y pretenciosos.

Menos mal si vosté, senyor Russiñol, devant

d' aquells poetas neulas, hagués fet una potentia afirmació de la vera poesia: pero 'l seu Ramón, aquell *ex-poeta* que diu vosté (com si 'l que n' ha sigut pogués deixar de serne), cau en las mateixas carrincloneries dels poetas que vosté ridicolisa. Citém sols alló de la *viola violada* com exemple.

Mes, la teoria que li fá exposar de que la poesia té de viures, sense profanarla portantla á 'n el paper y esbombantla per tot arreu, es d' una *curtileria* y falsetat extraordinaria. Digui que per vosté 'l més gran serà aquell que no hagi agafat may la ploma ni per' escriure á la familia. Si aixó no es la glorificació de la impotencia, que serà?

En quant á la forma, val més no parlarne. Jochs de paraulas, xistes groixuts, inverosímils, falsejant la vritat pera fer riure... Una desgracia.

JOSEPH PIULA.

GENT JOVE NOTABLE DE CATALUNYA

En Sebastiá Junyent

Es un dels pintors de mes gust y de mes cultura de nostre poble, y al ensemps de mes varietat en la producció. La seva obra pictó-

rica, no essent molt nombrosa, presenta varietat d' aspectes, encara qu' en son fons s' hi senti bategar una mateixa personalitat que, després de ferma y treballada evolució sembla haverse definit darrerament en alguna de sas obras recéntas.

Ell, entrat en el mon del Art cuan el realisme entrava á la posta; ha evolucionat contínuament desde aquesta escola fins á las mes delicadas manifestacions del Art modern; per rés son obra no es decisiva, marca tota ella un llarch temps de tranzició, encara que sempre un cert y exquisit sentimentalisme hi domina que desde sos primers treballs seminaturalistas l' ha portat per sas darreras pinturas (*Clorosis*, *Ensomni*, y els dos *Estudis* que també reproduhim) fins á sa obra *Ave Maria*, que publiquem en la primera plana, ja obertament idealista y induptablement una de las mes seriosas de nostre Art.

Aquest' obra sembla senyalar de plé el nou camí que tal pintor seguirá, y que segurament li serà el propi.

Endemés, en Sebastiá Junyent es conegut també per sas aptituts críticas, que per sanoblesa y per son amplitud de criteri ens designen, unidas ab lo anterior que, ab tot y lo respectable de lo que ell ha produhit, molt pot esperarse encara de sos conscients estudis y de sa distingida personalitat.

X. V.

Oda á l' Hermosura.

Regina de las donas y las flors,
al dedicarte avuy els meus amors,
desperta dins mon sér, plena d'afanys,
la forsa dels vint anys!

Dels vint anys que ho son tot, que son la vida
en el moment suprém, cuan tot convida
al Plaher sempre nou y ubriacador,
á fruhí'l goig de viure sens temor!

La sanch infla mas venas, desperta tot mon sér
al contemplar els fruïts de ton inmens poder

T'admiro al convertir en líneas de bellesa
las líneas mitj boyrosas de la santa infantesa,
t'admiro al deixondirs las formas ciselladas
del cos de las donzellas de pler assedegadas,
t'admiro esculturant la carn forta y robusta
de la matrona augusta,
y en tot lo que vivint progressa eternalment
envers la perfecció límit de lo existent.

Cuan junto 'ls llavis meus ab els d'hermosa aymía
unint la carn febrosa en báquica harmonía,

y sacudeix els nirvis d'abdós l'útil Amor,
y 'l cor d'ella batega dessota del meu cor,
y per mos ossos sento l'eléctrica corrent,
del pler indefinible que vá creixent, creixent,
llavors en ta lloansa canto, Hermosura santa,
del himne del Amor l'estrofa mes vibranta:

"Cuan las Nacions tremolan veyent aprop son fi
confian sols, oh, Amor! en ton poder diví;
esperan á que naixin novas generacióms,
pletóricas de vida, de forsa y d'il·lusióms.

Tu sols pots engendrar la rassa dels titáns,
tu sols dóns vida als héroes que fan als pobles grans,
tu sols com remey únich de las humanas penas
eternament alenas!"

Cuan l'himne es acabat y fadigat el cos,
anhela, solsament, gosar de breu repós,
mirant de fit á fit ma ben aymada hermosa
anyoro un altre cop la ditxa voluptuosa,
y á la Hermosura donch mon sobirà tribut:
L'últim, sublim esfors d'ardenta joventut!

JOAN OLIVA BRIDGMAN.

La Còrt dels nassos

(TRADUÏT DE A. GHISLARZONI).

IV

(Continuació).

Per poch que un tinga nocióms mitjanament exactas sobre geografia, no pot ignorar quina inmensa distancia de mar separa la Tontería de las floridas y populars provincias de la Panamía. El vapor més ràpit, baix las més favorables condicióms atmosféricas, no hi emplea en aquest llarch trajecte menos de quatre mesos. El rey y la regina dels tontos se posaren en viage ab son séquit al comensar l' Abril. Al moment del embarch, el telégrafo submarí trasmetía á Tarota un despaig que debía produhir en l' ánim d' aquell nassut entre monarcas l' efecte d' un llamp.

—Guardías! Soldats!...—cridava á tota veu el desesperat príncep, recurrent las salas del palau.—¿No hi ha entre vosaltres un home de cor que pugua salvarme de tanta vergonya?... El rey dels Tontos s' acosta. No sentíu sas mofadoras veus?... Cóm tardeu tant?... Desenvayneu la espasa!... Aquí teníu el nas despullat!... feríu!... talleu aquest objecte d' escándol y d' abominació... Talleu, vos dich, ó que

Y ja quatre ó cinch soldats havían tirat de sas dagas per llensarse al assalt de la augusta trompa, cuan un personatje ben conegut á la Còrt, vull dir el ministre Canyella, intervingué amatent per impedir el nassicidi.

—Senyor!—cridá 'l ministre interposant la seva túnica entre las dagas dels soldats y la punta del nas reyal—ja vos tinch dit que en el cas vostre no 's presentavan més que dugas solucióms possibles: ó tallar... ó *escursar*!... La regina y totas las personas á vos més afectas propendeixan al *escursament* més aviat que al tall; donchs... *escursém*...

Qui vol ferse escoltar procuri de no ferse entendre. El sistema es tan fácil com segur; y l' aixerit Canyella ne té una prova lluminosa en aquest acte.

El rey, després d' una estona de silenci y ab l' ayre de qui tot ho comprén, se gira al ministre.—Y bé, ¿quin efecte esperas obtenir d' aquest *escursament*? El rey de la Tontería s' acosta... ab quina intenció ell se mou á visitar-me tú ho sabs... tothom ho sab...

—¿Senyor!...—interromp el ministre—primer que jo vos reveli la meva estratagema, es precís que vos respongueu á una meva demanda un xich atrevida. .

—¿Parla!... t' autoriso!...

ESTUDIS, PER EN SEBASTIÀ JUNYENT.

—¿Podeu vos dirme exactament quina llargària dona 'l vostre augustíssim nas midit ab la má desde l' arrel á la punta?...

—Mitj pam, ni més ni menos—respón l' infelís monarca, abaixant els ulls y avergonyintse, com una xicota en el confessionari.

—Donchs bé,—respon el ministre ab accent de triomf—ab el meu sistema d' *escursament*, nosaltres obtindrém que no mes al véureus, el rey, la reyna de la Tontería y totas las personas de son acompanyament se quedin ab un *pam de nas*.

—¡Un pam!... Ah!.. Si aixó succehís, te juro, món estimat Canyella, que jo crearia per tú una nova ordre de caballería...

Mes el rey no tingué temps d' acabar la frase, perque el ministre, qu' havia preparat son gran cop d' efecte, va fer aixecar la cortina de seda que separava la sala del vestibul, presentant als ulls del príncep un estrany espectacle.

Eran homes?... Eran rinoceróns?... eran elefants?... Del que ningú haguera pogut dubtar es de que alló fossin nassos. Cuan el ministre Canyella els hagué fet avansar, allavoras sola-

ment el rey Tarota tingué la satisfacció de convencers qu' eran propiament individus de la especie humana.

—Senyor!..—retorná el ministre ab la serena calma de qui prejutja el triomf de una estratagemma hábil—aquí devant tenim els vinticuatre nassos mes grossos y maravellosos que may s' hajen vist al mon. Son un producto de las nostras provincias, y n' hi ha per estarne orgullosos. Avans del arribo del rey dels tontos, ne trobarém molts centenars de la mateixa fusta y pot ser encara més macissos. ¿Vostra magestat comensa ara á compendrer alguna cosa del meu sistema d' *escursament*?...

El rey semblava embadocat en un éxtasis de contemplació; no tornava resposta. Entre tant els vinticuatre nassos, baix el mando de son capitá, ensejavan capritxosas evolucions, per las quals á cada moment venia interceptantse la llum de las finestras.

La reyna entrá en la sala sense ser vista.

L' aspecte d' aquells nassos inverossímils, pareixían fascinarla. Soltada... guaytá... admirá... fins al punt de caurer en deliri. Després, girantse resoltament al marit, sempre

absort en aquell estrany espectacle:—Tarotet meu!..—li díu ab amable requiebro—si al arribo del rey de la Tonteria, no trobas la manera d'allargarte quatre dits aqueix teu afligit nasset de gat, en veritat, que voldrás fer una bonica figura entre aquets guías de camí que manio-bran en la teva Córt!

El rey compregué ó semblá comprender.

Se mirá el nas en un mirall, y 'l seu real somriurer aparentá expremere dos sentiments contraris, de goig y de vergonya.

—¿Y bé?—preguntá el ministre un tant humiliat y perplexe.

—Escursém!—respongué 'l rey, lo que convé més per ara es que 'l rey dels tontos no riga al nas del rey Tarota.

V

El vapor que conduhía á la Panamia als augustos é il-lustres visitadors va arribar el día dos d'Agost al port de la capital. Al séquit del rey y de la regina no 's contavan menos de dos mil individus de abdos sexes.

Segons els usos del lloch y de la época, en mitj d' una plassa, á poca distancia del moll, s' havia erigit un grandió pabelló, ahont tota la grandesa del Estat, á escepció del rey y de la regina, s' havia reunit pera pendrer part en el ceremonial del recibiment.

El ministre Canyella, en trajo de parada aná al encontre dels prínceps estrangers, y feta segons costúm, una reverencia ab la eskena tombada, proferí 'l sacramental parlament de la benvinguda.

«En nom de S. M. Tarota III, rey dels Panamis, en nom de la seva consort y dels augustos fills ja nats y pera naixer, á tú, Carbassa XIV, y á la teva consort Sebeta, als vostres augustos fills que son y que serán, als il-lustres del vostre séquit y séquit de llur séquit, benediccions y salut á sa vida y á la seva bossa!... En ma qualitat de ministre plenipotenciari del rey y usufructuari de la regina tinch l' honor de presentarvos á la grandesa del regne!...»

A tals paraulas els grans homes del regne avansaren com un sol... gran home.

—La grandesa del regne!...—murmurá la regina á l'orella de son august consort—ell podia ben dir: els grans nassos.

Las damas de la reyna semblavan fascinadas. D' aquella multitud de faldillas sortían intermitents exclamacions: «que trompas!...

que tenoras!... cuants garrots!... Com son organisats aquets senyors!... Si aixó 'ns impressiona tant, qué farà aquest gran nas del rey Tarota que dona que parlar á tot l' Univers!

Mes el rey y la reyna de la Tonteria havían sortit ab son primer ministre ab la carrossa de gala, y 's dirigían ja envers la ciutat entre las exclamacions del poble y 'ls sons de las xarangas.

—Deu meu!—exclamá la regina al adonarsen en un esclat d' incontenible rialla, tot abaixant els vidres de la carrossa, no veus, Carbassa?... Si aquets ciutadans fanátichs, fican el cap dintre la portalleta nos morirém ab las punxadas de sos nassos. En veritat si jo hagués de viure en aquest país faria col·locar para-nassos á la carrossa!...

El rey Carbassa no sentía res. Ell estava capficat en estudiar sobre la cartolina encastada al fondo de son sombrero un discurset *humorístich* pera dirigir á son august hoste. Aquell discurset, *habilitment* redactat per son ministre ab l' intent de promoure la hilaritat de l' auditori y la confusió del rey Tarota, comensava ab las paraulas: *Nascono* y si *nas... condono* (*) á vegadas... etc.; y finia ab l' enfática exclamació: «Me sembla trobar-me en aquesta real morada als mateixos peus del *Parnás!*»

JOAN PONS Y MASSAVEU

(Acabaré)

NOTAS D'ART

Associació Wagneriana

AUDICIÓ GRANADOS

El dimars de la setmana passada doná el Mestre Granados la anunciada audició de la *Sonata en do major* ob. 53 de Beethoven, y *Sarabanda, Fantasia cromática y Fuga* de Bach.

El Mtre. Ribera, avans de la execució d' aquestas obras musicals, feu un detingut y minucios estudi analítich y temátich d' ellas, ab veritable y profund coneixement ténich y artístich de lo qu' eran, remarcant el sentit ó valor representatiu que l'autor volgué donar als temas y fragments que 'l Mtre. Granados donava á coneixer executantlos aislada y parcialment en el piano.

(*) Neixan... y si s' amagan... L' objecte del autor es aquí aplicació del molt nas.

En Granados interpretá, després de sos anàlisis, aqueixas obras, fent gala... d'alló que tots sabém, ó siga d'esser molt artista y molt bon pianista, diguent y frasejant ab gran delicadesa y pur sentiment artístich la *Sonata* de Beethoven, y executant ab maravillosa precisió la molt difícil *Fuga*, de quina obra no fou possible ferne l'anàlisis per haver d'esser aquest, per necessitat llarguíssim, ja que no pot ferse ab superficialitat l'exposició dels molts y diversos elements musicals que hi intervenen y constituïneixen l'ánima d'aquest género de composicions d'estil sério.

Pera correspondrer als moltíssims aplausos que se li prodigaren, interpretá, fora programa en Granados, una *Polonesa* de Chopin y un *Impromptu* de Saint-Saëns.

L' "Associació Wagneriana" adelantant, cada dia mes, en sas tasques de divulgació y propagació d'estudis musicals dels mes enlayrats y sérios, cumpreix sos fonamentals propòsits d'una manera admirabilíssima, no escassejant gens ni mica el treball qu'han d'ocasionarli las sessions y el poguer oferir als seus adeptes vetllas tan profitosas per l'Art com la que acabém d'assenyar, per quina rahó y malgrat la nostra petita significació, no pot menys CATALUNYA ARTÍSTICA qu'enviarli sa més coral enhorabona.

SESSIÓ GUITERAS

El dimecres día 7 d'aquest mes, el distingit Director de la banda de la Casa de Caritat, l'Eusebi Guiteras, doná una sessió de música seva.

La major part de las obras que formavan el programa tingueren de repetir-se, pera correspondrer als aplausos de que foren objecte per part de la nombrosa concurrència, que sens temensa á lo dolent y borrascos del temps, s'havia reunit en l'espai local de l' "Associació Wagneriana".

La Sta. Dachs cantá ab gust exquisit várias cansóns catalanas, que foren escoltadas ab veritable atenció, cosa que's mereixen ben bé, puig son unas bonicas mostres de tendresa y sentiment y están concebudas ab bon sabor catalanésch.

La célebre arpista Sra. Cervantes, interpretá primorosament la bonica "Gavota" pera quintet y arpa, essent molt ben acompanyada pe'l quintet.

Moltíssims aplausos meresqué la Sardana *L'Aplech de Favnés* que fou premiada en el "Primer Certamen Literari-Musical" de CATALUNYA ARTÍSTICA.

Pot estar joyós el Mtre. Guiteras de las mostres de simpatía y agrado, que se li tributaren tan merescudament pe'l treball artístich que posá de manifest per medi desas obras, durant tota la vetllada que ressenyém, y dihém que'n pot estar joyós pe'l motiu de que'ls aplausos anavan dirigits á la música seva, puig sí bé la vá donar á conèixer ab modestia, no per aixó deixa d'esser bona.

J. BARRERÁ.

Salú Parés

Exposició de Cartells cigarrillos "París"

Coneixíam els 31 cartells premiats y guanyadors d'accésit, per haverlos vist reproduhits en periódichs y revistas y en l' Almanach que la casa Malagri-

da, de Buenos-Aires, organísadora del importantíssim concurs publicá y ens enviá á comensos del present any. Pero, de veure las reproduccions tiradas totas en una mateixa tinta á veure 'ls originals colorits hi há una diferència colosal; poch més poch menys, naturalment que se'n pot fer cárrech aquell que ja está ben avesat á endevinar y á preveure—més que á encertat totalment—lo que será en sí l'obra reproduhida. No obstant, devegadas el més expert, el *soi disant amateur*, ó del tot mestre, també s'hi equivoca.

Ab els cartells d'aquest concurs ha passat á molts una cosa consemblant. De la impresió produhida á la vista de las fotografías y reproduccions directas, se'n deduhían notas y efectes, tonalitats y llums ben distintas de lo que han demostrat els originals.

Aixís es que'l primer premi otorgat á l'Aleard Villa, de Milán, (cartell n.º 358) l'hém trobat just al observar aquells tons violacis de la roba de la soperba dona y 'l just color de las flors que la envoltan; aixó apart de la delineació de corvas de la figura y 'l relleu que prenén las carns marbrenças y esculpturals.

El segón premi otorgat al artista milanés Metlicowitz, (cartell n.º 360), no 'l posarém á l'alsária que 'l ha volgut posar el Jurat calificador. Está bé de tons, y fins si 's vol de figura, pero l'expressió es gastada; sembla un anunci pera regatas, y se'n han vist molts de similars...

Y entrém ara al premi cuart (cartell n.º 429) concedit á nostre artista, el celebrat Ramón Casas. Diríam molt, si no temessim ésser titllats de parcials. Diríam que val més que l'anterior... y, vaja, ho dihém, que diable; aquella carona de parisença val els 2.000 francs, pero... té un defecte: el *París* que constituïeix l'anunci dels cigarrillos fabricació de la casa Malagrida, destaca poch, y ja se sab que aixó es el *clou* y... per xó 's fá la festa.

Dels primers cinch premis, á nostra manera de veure, sols se recomanan els cartells n.º 428, de Collivadino, y el n.º 359, de Villa, (guanyador del primer premi), molt bé de llum el primer y ben original d'assumpto el segón.

Hi han accésits que, veritablement eran també dignes de premi—més que algún dels premiats—y en aquest rengló hi posarém sense pensárnoshi gens, el cartell n.º 305 "Feu Sacré," d'en Manel Mayol (Buenos Aires), de figura sugestiva é inmensament original. Segueixen en mérit els cartells n.º 408, de Gaspary, (Buenos-Aires), n.º 280, de Gatchino (Sant Petersburg), n.º 20, "Raggio di sole," del propi Mayol; n.º 184, de Almeida (Río Janeiro) y núms. 482, 282, 291, de Zupauski (Praga), Pfeiffer, (Budapesth) y Hubener (París) respectivament. Els restants, per l'assumpto gens nou, ó per la deficiencia de color ó pe'l poch ambient artístich que s'hi flayra, considerém que poden passarse per alt.

No obstant, no deixarém d'enviar nostra més entusiasta felicitació al Sr. Malagrida, propietari fabricant de la marca de cigarrillos "París," y organísador del concurs de cartells artístichs, el cual, de totas maneras ha resultat ben digne de consideració pe'l gran número d'artistas que de tots els pahissos hi han concorregut ab els esforços de sa imaginació bullidora.

U.

LA TRISTA. COMPOSICIÓ D' EN SEBASTIÀ JUNYENT.

Íntimas

I.

Arrecerada á l'ombra
 ¿per qué sospiras,
 escoltant com s'escorra
 l'aygua joliva,
 sentint las cantarellas
 de las cardinas
 y'l pantejar tendríssim
 del cor qu' estimas?
 ¿Anyoras la besada
 que't dú la vida
 cuan assentada á l'ombra,
 trista, sospiras?....

II.

El cor m' encengueren
 com brasa en la llar;
 el foch que l'abrusa,
 en mon pit no hi cab.

Deixa que t'estrenyi
 y donam el bras,
 que junt ab tu canti
 la vida, estimant.

III.

En las estrellas llum freda
 sols hi brilla,
 encenguém ben junts els cors
 ma dolsa aymia,
 fém dels cors una fornal
 que s'encenga nit y dia.
 La llum freda en els estels,
 y en nosaltres flama viva.

FRANCISCH NOVELL.

Pineda, 1902.

Bibliografía.

LLIBRES Y PERIÓDICHS REBUTS EN AQUESTA REDACCIÓ.

"LEYENDAS DE AMOR" por Pompeyo Gener.—Imprés
 à Tarragona y editat per en Joan Llordachs,
 librerer, Barcelona.—M. C. MII.

Parlar d' en Pompeyo Gener y de cualsevol de sos
 llibres y dirne pocas paraulas es una injusticia que no
 vull escometre. En *Peyo*—com li dihèm nosaltres—es
 quelcom més de lo que la majoria de catalans que'l
 coneixen se figuran; quelcom mes qu' un bohemí ins-
 truit y *bon vivant*, quelcom més qu' un escriptor de
 talent: en Pompeyo Gener—com se firma éll cuan
 escriu en catalá—es el mestre indiscutible de tota la
 joventut que en els temps actuals conreuha las Bel-
 las Arts á Catalunya.

Es clar que al dir tota la joventut ho dich de modo
 relatiu, perquè prou sabut es, per desgracia, que no
 son poch els jóves que en lloch de mirar endavant,

ó sia en direcció al Progrès, miran enrera y com din-
 tre un cercle de ferro, s' enmurallan darrera de doc-
 trinas rutinarias y anti-humanistas que están en plena
 oposició als magnífichs Ideals qu' informan l' Art
 contemporani. Y lo pitjor del cas es qu' aquest estat
 intelectual regresiu era fins fá poch anys tan extés
 á Catalunya, que en ella succehia en plé sigle XIX,
 gayrebé lo mateix que en plena edat mitjana, aixó
 es; que l' Art era patrimoni de l' Iglesia cristiana. La
 inspiració mística no sabían trobarla nostres poetas
 fora de las llegendas cristianas; en sos cántichs d'
 amor s' hi reflectian els pensaments dels filosóps cató-
 lichs: el pre-rafaelisme literari imperava arreu.

No fou aquesta manera de sentir l' Art, tan infausta
 qu' arrivés fins al extrém d' impedir el naixement de
 obras bellíssimas, però cal observar que, sinó totas,
 al menys la majoria de las millors que 'ns hà deixat
 aquell estol de poetas, pertanyen al género épich
 inspirat en las grandesas dels bons temps de la patria
 catalana.

Mes, afortunadament, per l' Art, una, alashores jo-
 venalla, estudiosa y aprofitada y literaria y musical-
 ment presentida per en Clavé, esdevingué y ab sos
 esforços y ab son talent lográ que l' Renaixement in-
 tellectual de Catalunya, cumplís l' encoratjador lema
 qu' escribí en sos penóns: "Sempre Avant". Y l' Apeles
 Mestres, en Pompeyo Gener y en Bartrina, se reve-
 laren.

No es aquest moment l' oportú pera estudiar ab de-
 tenció els camins que cadascú d' ells obrí á la Litera-
 tura catalana. L' Apeles adorant la vida en els sérs
 petits, en Bartrina sentint el profundíssim *humour*
 que l' caracterisá com á poeta y com á filosóps, y en
 Peyo introduhint els novells procediments inductius
 acceptats en la ciencia contemporània y aplicantlos á
 l' Art, ó millor dit, obrint el cervell de la nova Cata-
 lunya al sol vivificador de la Filosofia moderna, tots
 tres han treballat en un mateix sentit progressiu;
 tots tres nos han ensenyat, tots tres son mereixedors
 del honrós títul de mestres.

Per xó he dit avans al comensar aquest breu articlet
 que parlar d' una obra d' en Peyo Gener, y dirne d' ella
 pocas ratillas, ó sia ferne l' mateix cas que 's podria
 fer d' un volúm de cualsevol *versayre* ó novelista de
 segona y tercera fila, m' apareix una enorme injusticia,
 una ingratitud inexplicable.

Y ara perdoni l' lector aquesta série de considera-
 cions pseudo-críticas á que l' he condemnat, mes era
 lógich que aquí ahont el *philísti*, el *badell d' or*, l'
*estupit pretenció*s se permet—y se li tolera—bescan-
 tar al Mestre, al únich pensador filosóphic que ayu-
 dia té Catalunya, hi hagués algú que complint ab son
 deber de deixeble, dongués al Mestre lo que es del
 Mestre y al *philísti* lo qu' es del *philísti*.

* * *

Si m' preguntan ara lo que penso de *Leyendas de
 amor* y haig d' esser franch, els hi diré qu' aquest no
 es el millor llibre d' en Pompeyo Gener, ni crech que
 son autor el tingui en aquest concepte. Potser m'
 atreviria á dir més: á dir que *Leyendas de amor* es
 en mon concepte l' ensaig d' un talent que, pera
 probar sa ductilitat, ha volgut escriurer cinch peti-
 tas novelas, ahont, ensemps de delectars hi apren-
 gués el lector.

Me sabria greu que algú al llegir lo estampat més amunt arribés, ni per un instant, á suposar que al afirmar jo que aquest no era 'l millor llibre d' en Gener, venia á indicar qu'era dolent ó passador no més. Aixó no, pero 'm succeheix á mí llegint las *Leyendas de amor*, que no puch oblidarme del autor de *La Muerte y el Diablo*, *Heregias*, *Literaturas malsanas*, *Amigos y Maestros é Inducciones*; á cada punt el recordo, y al fer esment del filósop y del crítich sapient, no puch menys d'anyorál... y l'anyoro. Y com que l'anyorament, com tot estat de pena, es depresiu, resulta que ab tot y llegirlo gustós, no 'm rendeixo als afectes que, de no coneixer al crítich y al filósop, segurament despertaria en mí el literat.

Flavia Caia, porta per titul la primera de las llegendas y está basada en el oblit d' una viuda, qu' enamorantse d' un galán y veyent á aquest en perill de mort, no dupta en *sacrificar* las despullas de son finit espós pera salvar al nou estimat. L' assumpto—y aixó ja ho adverteix en Pompeyus—está prés del *Satiricon* d' en Petroni, y l' han tractat en Bocaccio, en Lafontaine, en Castelar, en Bartrina y "tal vegada algún altre". Efectivament, n' hi ha d' altres: entre 'ls moderns recordo á 'n en Voltaire (*Zadig*) y entre 'ls antichs—ab anterioritat á Petroni—no recordo á quin autor grech hi llegit quelcom inspirat ab la mateixa faula. Succeheix ab ella, lo que ab el *Rey Candaulus*, quin assumpto dramátich ja apareix en els llibres de Herodoto y que 'l tractaren els llatíns, els clássichs castellans, (entre ells, Cervantes) y 'ls cataláns y francesos moderns.

La segona llegenda s' anomena *Clota de Vallespir* y está presa d' una crónica mitjeval, segons diu l' autor. Desconéch la crónica y no puch parlar del assumpto en son fonament. Aquest es el de la senyora d' un castell, quin marit y senyor han apresonat els alarbs. Pera lliurar-lo volen els moros que 'ls hi dongui un fill y ella s' ofereix á sí mateixa y 'ls enemichs no l' acceptan y allavors mor d' amor "per son marit y sos fills".

Aquesta es la més fluixa, artísticament parlant, de totas las llegendas. Veritablement, en ella, l' autor fá reviuire ab bastant acert l' esprit d' época; ab aixó no n' hi ha prou, perque aquélla, com tota época de transició, no té 'l caràcter prou precisat pera arribar á interessar, encar que sols sia baix l' aspecte artístich.

Saurimonda de Castell Roselló, es el titul de la tercera llegenda y está inspirada en "La complanta d' en Cabestany" y perteneix al temps dels trovadors. (Any MCCXVI).

En aquesta llegenda lo més notable es l' istil ab qu' está escrita. Com l' época ja ofereix més relleu que l' avants-dita, l' autor ha pogut—y sortosament ho ha fet—darli un color que converteix la llegenda en verdader cuadro, que, com en claríssim espill, s' hi reflecta l' esperit d' un período històrich. El tema no 'l preciso, perque créch que poch de mos llegidors desconixerán "*La Complanta d' en Cabestany*", y sabent lo que dit els hi tinch respecte del istil ab que l' escrigué en Gener, suposo que 'n tindrán prou, pera comprendre que aquesta es una d' aquellas llegendas que per lo admirablement feta es capassa, no sols d' acreditar un llibre, sino de assegurar una firma.

Y arribém á la IV noveleta: *Ana María*, llegenda de la guerra de Felip IV—(Any MDCXL—MDCXLVII.—

Aquesta es á mon judici la millor de totas las llegendas que forman el volúm. En ella s' harmonisa la popular cansó *La Dama del Capitello* ab una sèrie d' estudis històrichs, tan complerts y valiosos, que temps á venir, trobarán en ella, poetas y sabis, motiu pera escriurer verdaders poemas patriòtichs els primers, y base pera entretingudas averiguacions científicas els segóns. El día qu' aquesta llegenda sia traduhida ó escrita en la nostra parla—perque encar que per primera volta hagi aparegut en castellá, son autor l' ha sentida en catalá—tinch per cert que 's farà popular seguidament. Fins dramáticament considerada es la millor de totas: l' interés que desde son comens inspira la gentil Agna María, la mort del baró de Rocafort, la descripció dels atachs que 'ls exércits de Felip IV dirigiren contra Barcelona, y finalment, la batalla de Lleyda, tots eixos detalls son prous per sí mateixos pera corpendre al llegidor y sugerirli una sèrie de consideracions políticas de indeterminable forta.

Y tanca 'l llibre *Otilia, la hija del Banquero*, "historia contemporánea."—L' assumpto es *similar* al del drama *Senyors de paper*. Deixant de banda el mérit que puga tenir posar en prosa y forma de novela un assumpto sentit pera 'l teatro, trobo qu' es una equivocació del mestre Gener haverse enamorat tant d' un tema, com es sabut, discutidíssim, en lo referent á sa originalitat. Jo no créch ab el *plagi*, cuan aquest es millor que l' original, y si bé accepto la teoria de Spinozza en lo referent á concepcions literarias, es sols de modo condicional. Y en aquest cas concret (y dispensi 'l senyor Ruíz Contreras), fins ara el senyor Gener ha tractat l' assumpto ab molt més acert que son ex-company, y sia ó no sia d' en Gener l' idea generadora del drama, lo positíu, lo innegable, es que á mon judici, qui ho fá millor deu endurse la palma y.... *á las pruebas me remito*.

Té 'l mestre Gener, en el seu favor—y en consciéncia cal que 'ls crítichs de bona fe ho fém notar—qu' un dels personatjes de la llegenda, l' *August*, es gayrebé el autor... pero ab sort contraria en lo que 's refereix á sort material ó bursátil. Aquell modo de sentir la Vida, es el que sempre ha sentit l' autor de *Inducciones*, y d' aquells viatjes que de modo directíssim han contribuít á la formació de son esperit avensat y obert, potsé l' autor ens ne podría donar tanta rahó com l' *August*.

Es á dir,—y concretant—que per ésser *plagi* (ó com se vulga anomenar) en el caràcter dels tipos descrits per en Gener s' hi veu massa color propi; y si 'l *plagi* existeix sols en la totalitat de la trama hi há que advertir que aquesta no es nova; qu' obras basadas en temas semblants no fora pas molt difícil trobarne y finalment que *nilhil novum sub sole*. Jo no créch que ningú puga acusar á Cervantes de lladre per haber escrit un cuento inspirat en el *Rey Candaulus* y aixó no obstant, com avans he precisat, la llegenda ja 's coneixia en temps d' Herodoto! Lo important, lo que dona valor á tota obra literaria es que á través dels personatjes que en ella viuhén s' hi vegi al autor, y en *Otilia* s' hi veu á 'n en Pompeyus Gener... y á ningú més.

CROQUIS DE FIGURA,

PER EN SEBASTIÀ JUNYENT.

Ara, aixó no vol dir, que las repeticions sían meritorias; aixís sían d' un mestre.

Poch més puch dir de nou, ^{**} després de haver manifestat la meua humil opinió respecte de cada una de las llegendas del tomo.

Totas á una, responen á las condicions d' amorosas que 'l nom del volúm indica. Y en cada una d' ellas l' amor se manifesta del mateix modo que debían sentir-lo els contemporanis de la llegenda. Per xó, *Otilia* es

la que filosoficament considerada he sentit jo més, car en ella he trobat aquell anyorat super-home, pressentit per Empèdocles (460 anys avants J. C.), profetisat per Estraton de Lamsaco (286 anys avants J. C.) y precisat per en Nietzsche....

Are 'm resta tan sols dar las gracias més complertas al mestre Gener, per la deferencia que tingué ab "CATALUNYA ARTÍSTICA," enviantnos son llibre.

E. DE BARADAT.

Músichs catalans notables del sigle passat

El Mestre Ramón Vilanova

¡Cóm me reverdeix la memoria del mestre Vilanova aquest retrat! Encare 'm sembla que 'l veig, xalant-me ab mil agudesas y renyantme ab estrafetas iras, ó ab aparatosa severitat pera donarme lliçons de bona criansa. Era jo un noy cuan ell morí, pero no ho era tant que no 'l recordi avuy ab tots els detalls de sa fesomia simpática, ab son cor atractívol, ab sa conversació xamosa y escayenta. Sanch de la meva sanch, se condolia de ma orfanesa de pare, y sentia per mí certa predilecció que 'l condhia á véurem ab frecuencia y á portar á casa meva tresors de saludables consells. Ara, que 'ls anys m' han ensenyat més que 'ls llibres, sé 'l que moralment valia aquell home superior, recte é inflexible en las cosas formals, candorós y joganer en lo intim, en lo casulá, en lo que no se 'n ha de donar compte á ningú. ¡Just es, donchs, que 'l plori ab llágrimas de l' ánima.

Aqueix efecte vivís-sim que jo sentia pe 'l mestre Vilanova quedá en mon cor pera posarlo al servey de sa glorificació. Perque s' ha parlat molt del temperament musical d' en Vilanova; s' es alabada una de las cláusulas del seu testament, en virtut de la cual, la Societat Económica de Amichs del Pahis dona probas cada any de la caritat de aquell; pero pochs han fet lo degut esment del *home interior*, de la riquesa de sentiments que possehia, de las cualitats de carácter qu' excepcionalment l' adornavan, y jo enténch, que 'l géni es tant més de admirar en cuant deixa un rastre lluminós en tots els indrets de la seva vida.

La nota distintiva del mestre Vilanova era la ingenuitat, la senzillesa, la poca afició á las faramallas del mon. Cuan parlava deya lo que sentia. No cercava mots brodatats ni feya marradas pera donarse á entendre, sino que apariava las ideas naturalment, sense esforços, ab dolsura pera que complaguéssen y á la vegada no perdéssen res de la seva nativa integritat. En aquell pis del carrer de Santa Agna, ahont morí, hi

passá horas bon felissas, Amarat de sol y ab vistas á jardins, hi trobava certa delectació que refluhia després en llurs produccions. Placévol rebia á qui l' anava á veure, mes no li agradava que 'l distraiguéssen ab artificis y camándulas. Així era l' home, y tal com era s' exhibia en la conversació particular, fugint de la ridícula ostentació y de fressejar fora del camp dels seus quefers.

Y perqué aqueixa pauta de conducta responia á sentiments bellíssims que arrelavan en son pit, el mestre

Vilanova no conseguí productivas y molt enlayradas posicions. Ni en la esfera del Art, ni en lloch admetia degradació de cap mena y no volgué may casar al vol las circunstancias pera trafiquejar ó servir indirectament d' escambell á altres més ambiciosos de la gloria. No era home pera certas empresas, puig fins en els negocis de faysó privada l' escamnavan més del compte. Pero ab tot y aqueix allunyament del mercat humá, el nom del mestre encare retruny y en la historia del Art musical á Catalunya hi figurará en lloch preferent.

Un biógraf del gran compositor musical, el meu amich en Ramón N. Comas, ha escrit la següent síntesis, ab la que tanco aquestas ratllas.

“Se pot dir que 'l mestre Vilanova, des-

de noy hagué esment de la Bellesa, que verdader sol del mon moral, abrillanta, engrandeix y sublima tot cuant arriba á posarse sots la seva influencia sanitosa; qu' enamorat d' ella, la buscá en la ciencia menys terrenal, la Música; y que pe 'ls impulsos naturals de son cor bondadosíssim, la trobá en la práctica de la virtut més hermosa entre totas; la Caritat. Que generós com tots els esperits capdalts, comunicá á sos conciudadans las impressions falagueras que havia sentit al cercarla pe 'ls espays del Art; y fent participent als desgraciats d'aquells bens materials que havia pogut recullir. Per aixó, homes com en Ramón Vilanova, no tan sols son honrosíssim ornament de la

ciutat que 'ls compta com á fills, sino que 's fa de tot punt convenient oferirlos sovint á la consideració de sos conciudadans, perque sa memoria perseveri sempre fresca y el brill de la seva gloria no mimvi; á fi de que proposantlos com á models perfets de insignes virtuts, sían estímulo d'imitació pràctica, qu' es el millor fruyt que s' ha d' esperansar del sentiment d'admiració que inspíran els grans homes, que per las sevas condicions morals ó per sos talents, logran conquistarse un nom explendorós en las páginas de l' Historia“.

CLAUDI OMAR Y BARRERA.

Soletat

Lluny, ben lluny de la masia
y endinsat al bosch ombriu
jóm m'hi plau al càure'l dia
esperar las nits d'estiu!

Las confosas papallonas
ja cansadas del seu vol,
las hi trobo més bufonas
alashoras que á ple sol.

També hi trobo, decandidas,
las flors ab perfums més bells,
y, per tristas, més sentidas
las passadas dels aucells.

Fins el cel, llavors, m'agrada
més y més que arruixat d'or;
ay! ab quina serenada
m' asserena també'l cor!..

Colors, perfums, harmonia,
veus d'amor del infinit,
¿per que més que al ple del dia
m' enamoréu á la nit?

A. BORI Y FONESTÁ

TEATROS

NOVETATS

La trágica japonesa Sada Yacco

Ha passat la Sada Yacco com una visió. No més tres funcions ha donat en el teatro de Novetats. En la primera aixecá fortas discussions entre 'ls espectadors, cosa que passa sempre en els grans artistes.

En la segona s'imposá al públich, impresionantlo, perque l'Art sempre es Art. L' Art de la trágica japonesa es una filigrana. En aquell cos petit, finíssim, hi bull una ánima gran, immensa; una ánima que á voltas se condensa en el llampegar dels ulls negres, y altres dona á la escayent figura de la Sada com un desmay de crisantemas.

La seva cara, atrau, mitj hipnotisa: hi ha moments que pren una inmovilitat tan delicada que sembla una magnólia.

Debém confessar que nosaltres la vegerem tan sols la nit del diumenge en el drama clássich *El Schogun* en quin paper de *Makaba* que representa boja, va estarhi inimitable, magnífica, gran.

En aquella bogeria vam véurehi nosaltres, ó més que véurehi, somniarhi, tal volta, la inspiració de Shakespeare en el pas d'*Ofelia*,—cantant y pródiga de flors,—barrejantse ab el dolor magnánim de la dona enamorada per qui s'ha fos l'amor.

Vam véurehi quelcom de deliri humá barrejat ab harmoniosas riallas, quelcom de flors que 's desfullan y nervis que vibran.

Y al final de la obra, l'aubada, la claror.. la vida!

Y tot passa per aquella carona delicada, tot brolla d'aquells ulls negres, potentíssims: tot ho aixecan aquells mohiments d'aquell cos finet com de primpcesa de somni d'un poeta.

En la escena de *El mercader de Venecia* de Shakespeare, no pogué estarhi més dominadora de la emoció del públich; aixis com també se mostrá com un gran trágich l'actor Otijico Kawakami.

Els demés actors y actrius de la companyia son molt discrets y mereixen un bon aplauso.

El públich en pés, tributá una despedida atectuosa á la gran trágica... que ha passat com una visió.

R. S. S.

ELDORADO (Catalunya), NOVETATS y GRANVIA

Compañías de Madrid

Successivament tindrà lloch la inauguració de la temporada d'estiu en aquets tres teatros, en els que hi actuarán altras tantas companyias de vers que procedeixen dels teatros de Madrid.

La companyia que treballará en el teatro de Catalunya (Eldorado) durant els mesos de Juny y Juliol estará dirigida pe 'l primer actor Emili Thuiller y d'ella en formarán part la primera actriu Matilde Moreno y els primers actors Donato Giménez y Joan Colom.

En el Novetats, la companyia de la Comedia de Madrid, comensará sa campanya el dia 28 d'aquest mes, ab l'estreno de la obra dels germans Quintero *El amor en el teatro*. Entre 'l personal d'aquesta companyia hi figuran las actrius Rosario Pino, Matilde Rodríguez y Antonia García y els actors Francisco Morano, Joseph Rubio, Xavier Mendiguchía y Joseph Vallés.

Y finalment, sembla que la Cobeña debutará en el teatro de la Granvia á comensos de Juny, posant en escena las millors obras estrenadas en el Espanyol, de Madrid. Sembla també que 'n portará d'altras que per primera vegada 's representarán, oferintne la companyia de dita actriu las primicias al públich barceloní.

Mentres després no 'ns passi com—no recordo bé en quina obra era de 'l Echegaray, que va estrenarse á Barcelona ab todas las campanetas, y al imprimirse constava *estrenada* á Madrid!—lo cual vol dir que 'l seu autor no va volguernos donar *patent d'inteligen-cia*. Si es aixís que no 'ns vingan á tirar l'am, que aquí ja no 's pica com avans, sobre tot si l'esqué es ranci.

En fi, veurém lo que 'n resultarà d'aquesta disbauxa de companyias; la competencia ha d'ésser mes animada que la dels antichs sabaters de la Espasería,

NOTICIAS

Nostre folletí

Ab el present número repartim el **PLECH OCTAU** de la preciosa y popular novela de costums del nostre temps

LA PAPALLONA

original del eminent novelista catalá

Narcís Oller

nova edició esmeradament corretjida per l' autor y seguida d' un judici crítich del célebre novelista francés **Emili Zola**.

AVÍS D' ADMINISTRACIÓ

Serveixintse nostres corresponsals de fora enviarnos á dir quin número de subscriptors tenian al acabar nostre periódich la publicació de **Canigó**, á fi de remètrels el número de **Tapas** pera encuadernarlo que 'ls hi corresponguin, sempre y cuan dits corresponsals estigan al corrent de pago ab aquesta Administració.

Bustos del Dr. Robert

El llorejat escultor en Joseph Pagés y Horta ha executat un busto del anyorat patri-cí Dr. D. Bartomeu Robert, de quina obra n'ha fet reproduccions expressament pera CATALUNYA ARTÍSTICA.

Reducció del busto que oferim.

Ditas reproduccions que tenen 45 centíme-

tros d' alsada, han sigut ben celebradas per la «Lliga Regionalista», váris periódichs y quantas personas las han vist, y nosaltres, d' acort ab son autor, las oferim al públich á **7 pessetas** l' exemplar, sense contar el ports y embalatga que carregarem en compte als particulars de fora que desitjin obtenir aquest busto, un dels que mes s' assemblan al ilustre patri-cí catalá.

Preu del busto: **7 pessetas**.—Embalatge y ports, 4 **PESETAS**.

Tots els encárrechs á l' Administració de CATALUNYA ARTÍSTICA.

Aquets bustos están exposats en els establiments de Barcelona: carrer de Fernando VII n.º 32; carrer de Aviñó. 21; carrer d'Escudellers, 51; Plassa del Teatro, 6.

Mossen Jacinto Verdguer

A l' hora d' entrar en máquina el present número, el gran poeta segueix sense la gravetat manifestada dias passats.

Esperém que l' eminent autor del *Canigó* y de *L' Atlántida*, entrarà aviat en una convalescencia franca, lo que notificarem ab el goig qu' es de suposar.

Sembla que hi ha el propòsit de que Mossén Cinto estiuegi ben aprop de Barcelona al objecte de que 'l poguém tenir ben á la vora de nostras afeccions y ben al recer del amor que li portém.

Periódichs rebuts:

Hem rebut el fascicle quint de la *Revista homeopática catalana* que dirigeix nostre estimat amic y col·laborador el Dr. Nogué y Roca. Dit número conté un sumari ben interessant, figuranthi articles necrológichs á la memòria del Dr. Robert y altres treballs d' importancia dintre de la homeopatia.

El número 14 de *Lo pensament del Segrid*, quinzenari catalá que 's publica á Almenar.

Ab gust establím ab tots els cambi.

També hem rebut un catálech ilustrat de la casa "Pedro Domecq" fundada en 1730: la més antiga de Jerez de la Frontera.

Conté dit catálech set vistas fotogràfics dels cellers, patis, tallers y demés dependencias de la important casa productora de vins, y una portada alegórica tirada en colors y or.

En el vinent número publicarem un article titulat *Parlant de la Sada Yacco*... degut á la ploma del jove poeta, company de Redacció, que firma sos assaigs crítichs ab l' homònim *E. de Baradat*.

Anticipadament el recomanem á nostres lectors, no per lo puga valer literariament, sinó per que'l creyerá útil pera dar un pás en el progrés de Catalunya, donchs en ell, ensemps que 's parla de la famosa actriu japonesa, se parla també de nostre públich, tant del que podríam anomenar aristocrátich, com també del de galería... y fins indirectament y de modo secundari de política actual.

Rés, son derivacions de la crítica que's *portan l'oli*.
Y no descobrim l' autor.

S' han publicat els cartells dels Jochs Florals de València, dels d' Arenys de Mar y dels de Sallent.

El plasso d' admisió dels primers termina avans del mitjdia del primer de Juliol; el dels segons el dia 28 de Juny y el dels darrers el dia 22 d' Agost.

Ademés se preparan els de Manlleu y els del "Centre Regionalista Gracienc", y el Certámen d' Olot.

¡Y que vagi *satirisant* en Rusiñol, que no tots ni cap, han de resultar els de *Canprosa!* Pero m' han dit que aquesta obra no s' hauria escrit si no haguessen volcat la candidatura del autor pera President dels nostres *Jochs* de Barcelona.

Tot podria ser, y fins es racional lo creuresho, per més que la venjansa tal y com l' ha feta el pintor-literat pertany á la baixa categoria.

En el elegant Saló del "Círcol Republicá Autonomista" va tenir lloch el dissapte á la nit, una vetllada literaria en la que hi prengué part la reputada orquesta "La Española." Las poesias llegidas pe 'ls Srs. Sanaugustin, Carné, Martí y Cherizola, foren molt aplaudidas, especialment las escritas per D. Alfred Calderón y D. Joseph Lluís Galán que foren ovacionadas pe l' nombrós y distingit públich que omplia de gom á l' espayós saló de sessions.

Tan agradable vetllada finalisá á primeras horas del matí, quedant tots molt complascuts.

La importantíssima Societat coral "Euterpe de Clavé" que dirigeix el celebrat mestre en Sebastiá Rafart, donará comens el vinent distlune de Pascua granada á la série de concerts matinals que, com cad' any, tindrán lloch en el teatro del Tívoli.

Donada la impressió altament agradable que aquesta institució va deixarnos en la darrera temporada, sobre tot tinguent en compte els mérits contrets pe 'l jove é inteligent mestre-director Sr. Rafart, es de creurer que dits concerts se veurán enguany animadíssims tant perá 'l goig de rendir un bon tribut de recordansa á son fundador el genial Joseph Anselm Clavé com pera admirar els encoratjadors avensos que dintre de la llorejada Societat coral hi fan els entussiasmas conreuhadors de l' obra profitosa que va deixarnos el may prou plorat mestre.

En el teatro del Cassino Bergadá (Berga), tindrà lloch el próxim diumenge dia de Pascua, per la Companya d' aficionats de dit Cassino, la representació del magnífich drama del malaguanyat Pitarra, *Las joyas de la Roser*, y del xistós juguet *L' Anticuari del Putxet*, de nostre Director.

En el saló de cátedras del Ateneu Barcelonés tingué lloch, la nit del dijous passat, y devant de nombrosa y escullidíssima concurrencia, la inauguració de la segona Exposició de "Bellas Arts" convocada per l' Associació "Art y Patria".

Pera celebrar la inauguració s' organisá una vetllada literaria-musical, en la que hi prengeren part, nostres companys en Suriñach Senties llegint uns fragments de sa novela *Gropada*; l'Oliva Bridgman

ab sas composicions *Crepuscle roig* y *La balada del combat*, y el Sr. Baleta ab una poesia original.

El Sr. Ors, acompanyat al piano, cantá el *raconto* de *Lohengrin*, y el Sr. Escuder una ária de *Don Carlo*, de Verdi, l' ária de la estrella del *Tannhäuser* y la *Cansó de Maig* d' en Borrás de Palau ab letra de nostre eminent colaborador l' Apeles Mes-tres.

Tots escoltaren forts aplaudiments. La sessió comensá ab un breu parlament del Sr. Ros y Güell, y acabá en unas ben sentidas paraulas del jove President de l' Associació en Folch y Capdevila.

Després els concurrents visitaren detingudament la Exposició de la que ja parlarém ab més extensió en un altre número.

Composicions rebudas fins el dia 13 d' aquest mes:

NOSTRE SEGON PETIT CONCURS

Núm. 1. FLORS BOSCANAS: lema: *A montanya*.—Núm. 2. VALL-SOLITARIA: lema: *Tristesas*.—Núm. 3. DOS JURAMENTS: lema: *Gent de montanya*.—Núm. 4. ESPERANT TANDA: lema: *Cap de pardalets*.—Núm. 5. LA MADRASTRA: lema: *Diuhen... diuhen...*—Núm. 6. EL CAMPANAR DE MA VILA: lema: *Tradicció*.—Núm. 7. EL DARRER DESENGANY: lema: *Amors y violas*.—Núm. 8. MOSSÉN ANTON: lema: *Amor utópich*.—Núm. 9. DRAMA INTIM: lema: *Esbóç*.—Núm. 10. ¡INSANIA!: lema: *Ferniciosas costums de ciutat*.—Núm. 11. LA SORT DEL NITUS: lema: *La sort no es de qui la busca...*—Núm. 12. A SANTA CLARA FAN FUNCIO: lema: *Ara veigi!*.—Núm. 13. LA NENA: lema: *Familias y societats*.—Núm. 14. LA DIADA DE LA SANTA CREU: lema: *¡Trista diada!*.—Núm. 15. A L' ERA: (mateix lema).—Núm. 16. DIALECH: lema: *Sant Jordi*.—Núm. 17. UNA ESPIFIADA: lema: *Si vols estar ben servit...*—Núm. 18. DE FORA ESTANT: lema: *Mitj en plata mitj en cuartos*.

Monument á Frederich Soler

Suscripció pública destinada á aumentar els ingresos pera 'l Monument á FREDERICH SOLER, quals donatius no podran excedir de **una pesseta**, al objecte de donar á la suscripció carácter popular.

De las cantitats recaudadas se'n farà entrega á la *Comissió Executiva del Monument*.

	Suma anterior.	36	ptas.
D. Salvador Dotres . . .	0'70	»	
D. Joseph Lloreda . . .	1	»	
D. Santiagu Lloreda . . .	1	»	
	Total.	38'70	»

Continúa oberta la suscripció en la Redacció de CATALUNYA ARTISTICA.

Segón petit Concours de "Catalunya Artística"

S' ADJUDICARÁN TRES PREMIS EN METALICH:

Primer: VINTICINCH PESSETAS al autor del millor cuadro en prosa, de regulars dimensions, sobre costums de montanya ó de ciutat indistintament, de carácter sério.

Segón: QUINZE PESSETAS al mes xamós cuadret en prosa, humoristich de bon género.

Tercer: DEU PESSETAS al diálech literari, també en prosa, quin assumpto 's deixa á elecció del autor; podrá esser festiu ó sério.

Els autors que hi concorrin, deurán amotllarse á las següents condicions:

Tots els treballs deurán esser ben inédits y els assumptos propis pera ilustrar.

El Jurat Calificador se reserva el dret d' adjudicar els Accéssits que crega de justicia.

Els cuadros literaris, s' anirán publicant per rigorós ordre d' adjudicació; primer els que hagen obtingut els Premis, y després els que hagen sigut mereixedors dels Accéssits.

Una vegada publicat el **VEREDICTE** no podrá cap autor fer us del seu treball fins tres mesos després d' haverse publicat en el nostre periodich.

Tots els treballs haurán de venir escrits en llengua catalana, sense firma, acompanyats d'un pléch clós que continga el nom del autor, com es costum en tots el concursos literaris.

No s' admetrán las composicions que resultin firmadas ab pseudónim.

El passo pera l' admissió dels treballs demanats, se tancarà per tot el dia **18 del present mes de Maig**.

Forman el Jurat Calificador: **D. Narcís Oller, D. Joan Pons y Massaveu, D. Emili Vilanova, D. Raymond Casellas** y nostre Director **D. J. Ayné Rabell** á qui deurán dirigirse tots els treballs, en la Redacció del periodich, Raurich, 20, pral.

CATALUNYA ARTÍSTICA

SETMANARI IL-LUSTRAT D'ARTS Y LITERATURA

Redacció y Administració: — Raurich, 20, principal. — (Hi ha bussó á la porta.)

DIRECTOR: **J. AYNÉ RABELL**. — ADMINISTRADOR: **BARTOMEU LLURÓ**

EN SOS NÚMEROS ORDINARIS PUBLICA:

16 planas de text degut als millors prosistas, poetas y crítichs regionals. — 8 de folletí literari. — Gravats y dibuixos de notables artistas.

Confecciona sovint números extraordinaris.

PREUS DE SUSCRIPCIÓ: BARCELONA, trimestre **2 pessetas**. — FORA, mitj any **4 pessetas**.

EXTRANGER un any **12 franchs**. — NÚMERO CORRENT, **15 céntims**. — NÚMERO ATRASSAT, **20 céntims**